

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo, celo leto, \$7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
European subscriptions, \$7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 208 Wed., Sept. 4, 1940

Eno leto vojne

Na 1. septembra je minilo leto dni, odkar je ukazal Adolf Hitler svojim četam, da udarijo na Poljsko. Od tistega dneva se je zemljevid Evrope tako naglo spreminjal, dogodki so se tako naglo vrstili pred našimi očmi, da se nam zdi vojna na Poljskem, rusko-finska vojna, okupacija Norveške in drugih dežel skoro akt davne preteklosti. Danes gledamo samo v bodočnost in sprašujemo se samo: kaj nam bo prinesel jutrišnji dan, v katero smer se bo obrnila bojna sreča?

Še nikdar v zgodovini ni kaka vojska zavzemala dežele v tako naglem pohodu, kot je to izvajala nemška vojska v preteklih mesecih. Hitler je zavzel Poljsko v 18 dneh, Dansko v enem dnevu, Norveško v 23 dneh, Nizozemsko v štirih dneh in pol, Belgijo v 18 dneh, Francijo v 39 dneh.

Nemčija je to izvedla s tem, da je zavržla taktiko prve svetovne vojne in vpeljala popolnoma novo orožje, ki se je izkazalo tudi učinkovito. V prvi svetovni vojni je bila glavno orožje strojna puška, ki je postavljala bojne linije, v tej vojni sta pa glavno orožje: zračna sila in oklopne jedinice. Taktika nemškega bojevanja je bila v tem, da so najprej letala razmeščala sovražnikovo odporno silo na fronti, nakar so se zapodile oklopne jedinice v boj, ki so z neverjetno naglico prodirale v sovražnikovo deželo, uničevale prometne zveze ter s tem popolnoma odpravile strelske jarke, ki so bili v prvi svetovni vojni glavna obramba vsake armade.

Dasi se je izkazala nemška zračna sila pri bojevanju po Evropi kot odlična, pa vendar vidimo, da je bila samo v pomoč bojni sili, ki je operirala po zemlji, to je mehanizirani sili in pehoti. Izkazalo se je, da zračna sila sama še ne zadostuje pri zavzetju dežele. To se je pokazalo zlasti pri umikanju angleških čet iz Belgije, ko so Angličani odpeljali iz Belgije 335,000 mož kljub vsem napadom nemške zračne sile. To je mogla Anglija izvesti samo s svojo mornarico in zračno silo obenem, česar Nemčija nima.

Vojna z Anglijo

V glavnem se bojuje danes vojna med Nemčijo in Anglijo, to je vojna med ogromno silo na evropskem kontinentu in med pomorsko silo angleškega otočja. Nemčija si je zgradila največjo bojno silo na svetu s tem, da je vpregla vso industrijo samo v izdelavo orožja in municije. Anglija pa ima največjo pomorsko silo, kateri v pomoč počasi pa stalno gradi zračno silo, za katero dobiva skoro ves potreben material iz Zed. držav. Anglija pa ima nekaj, česar Nemčija nima, to je, da Anglija hitreje gradi ladje kot jih more Nemčija. Pomorska in zračna sila sta pa glavna činitelja, ki prideta v poštev pri obrambi ali pa pri napadu na otočje.

Anglija nima na evropskem ozemlju nobenega torišča, odkoder bi napadala Nemčijo, a Nemčija pa ima med seboj in med Anglijo nekaj milj morja, ki brani glavni nemški moči, to je mehanizirani armadi, pohod na angleško otočje.

Anglija si je zgradila svoj imperij samo s pomočjo svoje pomorske sile, ki je operirala iz glavne postojanke doma. Angleško otočje je bilo do danes pravcarata trdnjava za pomorsko silo. Toda danes, v času silno razvite zračne sile, pa je velika bližina sovražnika za pomorsko silo skrajno nevarna in Anglija se bo morala sčasoma ozreti za varnejše zavetje svojim bojnim ladjam, če jih bo hotela obvarovati pred nemškimi bombniki.

Tako imamo danes pred očmi boj med veliko pomorsko silo proti veliki pozemski sili, obe pa imata za pomoč zračne sile, ki so edino sredstvo, da se ponese boj sovražniku pred vrata.

Ako hoče Nemčija premagati Anglijo, to se pravi, da prisili Anglijo na kolena, ali pa da jo faktično zasede, mora v prvi vrsti pregnati z zraka angleško letalstvo. Danes napadala Anglija in Nemčija druga drugo, razdirata mesta in vasi, razbijata tovarne in si uničujeta zračni sili. Obe strani imata ogromno škodo, toda nobena stran ni še toliko prizadeta, da bi bila škoda učinkovita. V izgubi zračne sile pa ima Nemčija več izgub, ker napada brez vsake previdnosti in ker ima slabše vrste letala kot Anglija.

Blokada, s katero Anglija brani dovoz potrebščin v Nemčijo in blokado, s katero je obdala Nemčija angleško otočje, je učinkovita, toda ne toliko, da bi bila porazna za eno ali drugo stran. Angleške ladje še vedno plujejo po morju in Nemčija letošnje zimo še ne bo stradala, čeprav bo stradala vsa druga Evropa, vsaj nekaj mesecev še ne.

Kdo bo zmagal?

Katera stran bo zmagala, se danes še ne more reči. Samo nekaj točk je danes že jasnih: 1) Nemčija ni zasedla Anglije, kot je obljubila storiti še v začetku poletja; 2) Anglija mora obdržati oblast v Sredozemlju, če hoče zmagati v tej vojni; 3) zračna sila bo še naprej igrala glavno vlogo in Anglija počasi pa stalno gradi večjo zračno silo, ki bo v do glednem času dosegla nemško.

Anglija je dobila dosedanje vojne s pomočjo zaveznikov, katerih danes nima. Brez njih sicer lahko brani otočje, toda ne more dobiti vojne. Danes so Zed. države na potu, da bodo pomagale Angliji. Računa se tudi, da bo končno udarila tudi Rusija na Nemčijo. Vse to je morda še daleč

Mary A. Svetek:

Kratek izlet po ameriškem zapadu

Vso zimo, ko je naletaval sneg in ko so se končno tudi oblaki izpraznili, smo lepo sedeli doma na toplem in si delali načrte za prihodnje počitnice. Sedeli smo pri zemljevidih in si znanvali ceste in pota, koder smo nameravali potovati. Zdelo se nam je, da je zimski čas vse nekam bolj hitro potekel ob teh razgovorih. Prišla je pomlad in prav tako tudi odšla in tudi mesec julij je bil skoro pri kraju, ko je prišel tisti veliki in zaželjeni dan. Kakor navadno, smo tudi sedaj kar pridrževali sapo boješe, da se nam vrine kakšna zapreka in nam tako prečrta vse naše počitniške načrte.

Večer pred odhodom, prav malo ali bolje rečeno nič nismo spali, ker smo bili vsi peveč vznemirjeni, kajti pripravljali smo se na počitnice v zapadne države naše Unije. Kdor je že kdaj videl v kinogledišču slike našega zapada, tedaj se nam ne bo čudil, če smo se tako veselili teh počitnic, kajti tu ni bilo samo pričakovanje in veselje radi počitnic, ampak še vse kaj več.

Ure so minevale in kakor se navadno prigodi, se je tudi nam, da ravno, ko je bil čas, da ustanemo, tedaj smo pa zaspali. Tako smo bili utrujeni od razburjenja in pripravljanja na pot, da nas ni prav nič motilo in tudi misli na počitnice nas niso mogle več obdržati pokonci. Moj soprog, ki je še najbolj počival izmed nas vseh, nas je prebudil iz trdnega spanja rekoč: "Ali je pravilno tako prirediti počitniško potovanje, jaz nisem pričakoval, da bom imel že takoj prvo jutro poln voz zaspanecev."

"Zapad," je bila tista močna beseda, katere naša je zbudila, da smo bili takoj vsi na nogah. Vsak je hitel in hotel pomagati drugemu, da smo bili že drug drugemu pod nogami. Vse je hitelo kot v čebelnem panju, samo s to razliko, da čebele v panju hite in šume, a pri nas pa je vsak letal sem in tja s svojo prtljago, boječ se, da bi kaj ne pozabil.

Čas je bil, da smo zložili svojo prtljago v ozadje našega avtomobila. Kovčegi so bili vsi namenjeni v ta prostor, a ko smo jih stlačili notri pa smo spreviedli, da ne moremo zapreti vrat. Zopet smo pričeli razkladati in še nikdar poprej nismo tako preračunavali prostor na avtu kot tedaj. Na vse mogoče načine smo obrabali kovčege, da bi dobili več prostora, a vrt se vseeno nismo mogli zapreti. Še celo sosedje so nam pomagali s svojimi nasveti. Zopet smo vse razložili in zopet naložili in šele tretjič se nam je posrečilo, da smo dobili prostor za vse. Seveda pa smo morali pustiti precej pripravljene obleke doma. Saj do tega trenutka skoro nobeden ni vedel kaj je sploh natičali v svoj kovčeg. Torej nekaj je moralo ostati doma. Vsa obleka, ki je bila tako skrbno zlikana in zložena v kovčege, je sedaj ležala razmetana in natlačena v njih. S seboj smo vzeli nekaj odevi in pa ruhi, ker smo bili opozorjeni, da je to potrebno. Tudi postelja v našem avtu je bila dobro urejena. Za na pot pa nismo oblekli najboljše obleke, ampak navadne letne hlače, ker se človek tako počuti bolj komodno kakor pa v dobri obleki, katere pa se tudi vse preveč zmečka, posebno še ko se človek poti v vročino.

Ko smo tako imeli že vse obloženo in je bil vsak prostorček na avtu zaseden, tedaj pa smo se spomnili, da bo treba napraviti prostor za svojo mater, ki se je peljala z nami v Waukegan, Ill. Končno pa smo se stisnili in napravili prostor tudi zanj in njeno prtljago. Lahko si mislite kako smo se počutili, ko smo bili prepričani, da je vse v redu in da resnično odhajamo. Avto se je premaknil kot bi bil živo bitje in kot da bi bil vedel, da smo ga pripravili za na dolgo pot.

Vso pot smo opazovali licenčne tablice drugih havtov iz različnih držav ter si želeli, da bi bili že mi v tisti državi, čeprav nismo bili še dlje kot v Gordonu parku. Opazili smo, da so nas ljudje nekam zavistno pogledovali. Sicer ni bila naša licenčna tablica, ki je vzbujala pozornost, ampak to so bili naši veseli obrazi, ker smo se zavedali, da vsaj dva tedna ne bomo imeli posebnih vsakdanjih skrbi.

Nebo je bilo jasno in sonce preko Lake Erie pa je sijalo in nam obetalo lep dan. Čeprav je bilo že zgodaj jutraj, pa smo vendar že čutili vročino. Proti poldnevnu pa je vročina še bolj naraščala in postajali smo že nestrpni na svojih sedežih, kajti bili smo precej v drenju. Vsak, ki se je že vozil kam dlje, že ve kaj se pravi če sedijo trije na sprednjem sedežu in za tako dolgo pot. Na vse načine smo se obračali, samo da nismo vedno sedeli na istem mestu in v istem položaju. Ili na pot, ne da bi človek imel določen poseben čas kdaj mora kam priti je veselje, a mi pa smo si bili določili, da še isti dan dospemo v Chicago.

Ko se je že sonce nagibalo k zatonu, tedaj pa se je tudi na naših obrazih pokazala utrujenost. Otroci so postajali nestrpni, a smo obrnili njih pozornost na prostor, kjer se je vršila čikaška svetovna razstava. V jezeru ob bozevildu, po katerem smo se vozili, smo videli ljudi, ki so se hladili v vodi. Tudi jaz sem si zaželela med nje, a ker je moj mož precej odločen, se ni prav nič zmenil za to in je kar lepo pogljal naprej mimo veselih kopalcev, čeprav sem se jaz tako poželjivo ozirala po hladilni vodi.

Z nami se je vozila moja mati, ker je šla obiskat sina, katerega ni videla že deset let. On je poročen in živi v Libertyville, Ill., in je sedaj oče dveh prijaznih otročkov od katerih enega tudi jaz še nisem videla, ker je bil rojen par tednov po mojem zadnjem obisku. Opazila sem, da je bila moja mati postala nekam molčeca kakor hitro smo zapustili Chicago. Na obrazu sem ji brala, da jo je skrbelo kaj neki bo videla. Premišljevala je tudi kakšno nevesto si je izbral njen sin in kako se bo z njo pogovorila, ker je nevesta tu rojena in nemškega pokolenja.

Poskušali smo jo razvedriti s tem, da smo ji pripovedovali, da se nam nevesta dopade, a materin obraz je ostal resen. Iz zadnjega obiska se nam je doždevalo, da je pot od Chicago do Libertyville precej kratka, a sedaj pa kar nismo mogli priti do mesta. Sonce je bilo že zdavnaj zašlo, a mi smo nemo sedeli v avtu v težkem pričakovanju. Pot je bila dolga kot cela večnost. Ustavili smo in poizvedeli, če nismo mogoče zašli. Toda prijazni ljudje so nam povedali, da smo na pravi poti, samo da imamo še nekaj milj poti pred seboj. Hitro smo zopet sedli v avto in zopet poglali.

Libertyville je majhno mesto, a je zelo snažno. Prebivalci tega mesta so večinoma stari farmarji, ki pa so precej premožni, da lahko mirno užijemo obzorju, toda vedeti se mora, da tudi Nemčija ni še z vso silo udarila na Anglijo. Kadar bo, potem bodo prikoščili Angliji na pomoč druge države, ki danes samo še opazujejo boj, ki pa ne bodo treple, da bi Nemčija zmagala nad Evropo.

vajo sad svojega dela in truda. To mesto se mi je priljubilo že ob mojem prvem obisku. Moj brat in njegova soproga živita v vzhodnem delu mesta in prav blizu glavnega dela. Oba stajata vedela ravno kateri dan pridemo. Zelo sta bila presenečena, ko sta zagledala, da se je ustavil pred njiju hišo avto z ohjsko licenco. Vse je bilo tako nenadno, da ni noben ravno vedel, kaj bi bil rekel. Moj brat je najprej poljubil mater in nato pa ji je predstavil svojo soprogo. Komaj par trenutkov in moja mati je bila že pri malem Bobbyju, ki je prava podoba mojega brata Franka, ko je bil iste starosti.

Šele čez čas so moja mati, brat in njegova soproga imeli toliko časa, da so se dobro pogledali drug drugega. Mati pa je bila zelo razočarana, ko je videla, da je njen sin skoro popolnoma pozabil svoj materin jezik — slovenščino. Prosil je mater, da naj govori z njim slovensko, da bo mogoče tudi njemu še kaj prišlo v spomin, a mati pa se je silila v angleščini in res sem bila kar presenečena kako dobro ji je teklo jezik v angleščini. Slovensko pa ni hotel agovoriti zato, ker se je bala, da bi bila bratova soproga mogoče kaj užaljena, ker bi ne razumela o čem bi se pogovarjali. Tudi jaz mislim, da je bilo bolje tako.

Namenili smo se bili, da bomo ostali tukaj samo čez noč in takoj naslednji dan nadaljevali svojo pot. Naslednje jutro smo se namenili, da se peljemo v Waukegan, kjer ima moja mati več bratov in sester. Torej z nami je šla tudi ona in se je vrnila k sinu kasneje. Ob slovesu me je brat poljubil in me vprašal, če se še spominjam, ko me je vlekel za lase. Seveda sem že pozabila, a takoj pa sem ga jaz vprašala, če se on še spominja, ko sem ga on udarila s svinčnikom po glavi, da se ne isti zlomil. Seveda tudi on ni več vedel za to. Mojim otrokom sem povedala, da kadar sva se midva, z bratom Frankom, kaj skregala, da sva na to tudi že pozabila, ker je le malo takih primerov, da bi nama bili ostali v spominu.

(Dalje prihodnjik.)

Razvitje zastave in 30 letnica

Cenjenim rojakom širom Clevelanda in okolice naznanjam, da bo naše društvo Tabor praznovalo 30 letnico svojega obstanka in ob tej priliki bomo razvili tudi novo zastavo. Vse to se bo vršilo v nedeljo 22. septembra. Pričetek ob treh popoldne.

Vsi rojaki, člani in prijatelji našega društva ste prav prijazno vabljeni, da se udeležite te naše proslave in se z nami zabavate v veseli družbi. Saj veste, da so bili Taborčani vedno prijazni in vljudni, če pa kdo ne verjame, pa naj se prepriča in pride k nam na to slavnost in bo videl, da je res.

Pripravljalni odbor je pridno na delu, da bo vsega dovolj za suha grla in za prazne želodce. Program bo precej obširen v popoldne in vstopnina je prosta. Zvečer pa bo prosta zabava in ples, zato pa je 25 centov vstopnina. Imeli bomo izvrstno godbo. Odbor vas vse prav vljudno vabi, da se udeležite te redke slavnosti, ki bo v naši naselbini.

Kajti, če pomislite 30 let na društvenem polju, to tudi niso mačkine solze in društvo tudi zasluži priznanje od naroda.

Kličem vam na svidenje v nedeljo 22. septembra ob treh popoldne in saj veste potem bomo zapeli pa tisto: "Prej pa ne gremo dam, da se bo delal dan ...". Torej vsak si lahko misli, da bo res veselja in zabave dovolj za vse. Nastopili bodo tudi pevski zbori, govorniki, ustanovitelji in kaj bo še vse,

boste pa že sami videli, ako pridete na Prince Ave. in E. 109 St. Torej omenjeni dan boste videli tudi našo novo zastavo vihrati. Naročili smo jo pri našem rojaku, Jožetu Grdini. Zastava bo res v ponos našemu društvu.

Sestanek pripravljalnega in veseličnega odbora se vrši 6. septembra ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih. Žele bi, da pride nadzorni odbor točno ob sedmi uri, da boste prešli pivske tikete. Torej ne pozabite in pridite vsi odborniki točno na omenjeni dan v Slovensko delavsko dvorano. Za odbor, Anton Železnik, tajnik.

Rabelj, ki je odsekal 400 glav

V začetku februarja lanskega leta se je v pariški podzemski železnici nenadno zgrudil, zadet od kapl, starejši gospod in umrl, še preden so ga prinesli v bolnišnico. Možno je bil odlične zunanosti, krasnih ostrih potez in koničaste brade. Po njegovem prijaznem očetovskem izrazu, bi ga bil vsakdo imel za zdravnika, advokata ali celo za narodnega poslanca. V resnici pa ni bil nihče drugi kot znani francoski državni rabelj Anatol Deibler. Tiha, kakor je bilo njegovo življenje, je bila tudi smrt človeka, ki je nepretrgoma 40 let opravljal službo republikanskega opravnika za "Hautes Oeuvres".

Njegov zadnji "klijent" je bil Arabec Sada Abd-el-Kader, ki je bil obglavljen lani 24. januarja v Lyonu. V času smrtnega napada je bil Deibler ravno na poti k svojim pomočnikom, ki so ga željno pričakovali na železniški postaji v Montparnassu. Naslednji dan bi bil moral izvršiti smrtno obsodbo na nekem morilcu Pilergeu v Deiblerjevem rojstnem kraju. Giljotine, ki jo po domače imenujejo "vdova", je bila že skrbno pripravljena. Deibler je namreč gledal na to, da je to mrko orožje delovalo brezhibno, s čimer je bila obsojencu pot na drugi svet izdatno olajšana.

Deibler ima za seboj 120-letno tradicijo. Po pokolenju Bavarec je bil Anatol Deibler sin, vnuk in pravnik francoskih državnih rabeljnov, kajti ta poklic je opravljal njegova rodovina nad 120 let. Vse od svoje zgodnje mladosti so mu razburjale domišljijo krvave povesti njegovega očeta, rabeljna, vendar pa mu taka kariera ni ugajala in deček je sklenil, da se ne bo vrgel po očetovem zgledu. Ampak, gorje ti, če si rabeljnov sin! Sošolci so se ga z neakšnim praznovornim strahom izogibali in celo strogi gosposdi je pri rekrutiranju so "pozabili" nanj, ko je dopolnil 20. leto in bi bil moral iti k naboru.

To ga je strašno bolelo, kajti bil je vrl, zaveden francoski državljani. Užaljen se je sam prijavil, toda tam so mu pojasnili, da je kot sin rabeljna po stari navadi oproščen od vojaške službe. Hotel se, če le mogoče, izogniti tradicionalnega poklica, ki ni imel veselja zanj, je fant vstopil kot pomočnik v neko trgovino. Nastal je oster spor z očetom in sinom, v katerem pa je nazadnje zmagal oče in tradicija. Anatol je odnehal in se kot pomočnik pridružil svojemu očetu. Prva glava, ki je padla pod njegovim nadzorstvom, je bila glava očetomorilca Lantza. Od tega časa dalje je padlo zločinskih glav pred očmi suhega molčljivega moža, čigar brada je postala prav tako legendarna kakor njegovo ime. Njegovo rekordno leto je bilo 1921, ko je padlo pod giljotino 23 glav. Bil je mojster pri svojem poslu in v pol minute je "vdova" brezhibno opravila svojo nalogo.

V svojem zasebnem življenju je bil Anatol Deibler miren meščan, ki je s svojo ženo, hčerko in štirimi sinovi, pomočniki, udobno živel v svoji vili v pariški okolici. Njegova letna plača je bila sicer skromna, drug tisoč frankov mesečno, da vsaka smrtna eksekucija je vrgla 2500 frankov v njegovo vrečko. Naročili smo jo pri našem rojaku, Jožetu Grdini. Zastava bo res v ponos našemu društvu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

—Nova sv. maša. V 23. junija so v Vrbovju rici obhajali novo sv. mašo, ki je daroval tamošnji čin g. Kazimir Kumar študiral višje bogoslovje Rimu.

WINNETOU

Po namiznem tiskarstvu K. May

Ampak divji zapad je nevarni svet in če se takole nepričakovano prikaže tuj človek v taborišču, pač tudi ljudem z mirno vestjo ne more biti vseeno. Roka šine človeku za pas, veste —!

Ali vas smemo vprašati, od kod prihajate?"

"Od Beaver Creeka."

"In kam ste namenjeni?"

"K Rio Pecosu."

Ni se mi zdelo potrebno, da jim prikrivam, kam grem. Bal je jih nisem in naša pota so bila itak gotovo narazen.

"Dolgo pot še imate!" je odgovoril. "Naša je krajša."

"Ali vas smem vprašati, kam potujete?"

"Hribovje Mugworth je naš cilj."

Odgovor me je iznenadil. Mugworth je angleško ime za hribovje, ki ga imenujejo Apache. Tudi Nugget cil — Po kaj so šli tle trije ljudje na Nugget cil?

Ali bi se jim pridružil?

Preden sem se odločil, sem moral zvedeti, česa iščejo na Nugget cilu. Naredil sem se vednega in vprašal:

"Mugworth —? Kak kraj je tisto?"

"Zelo lep kraj. Komoniko je tam najti v obilici in komoniko je pravi tudi mugworth. Od njega je hribovje dobilo ime."

Pa ni najti tam samo komoniko. Tudi druge reči!"

"Kaj?"

"Hm —! Da bi vi za tisto vedeli —! Pa vam seveda ne bom povedal. Sicer bi koj hoteli z nami v tisto hribovje."

Tovariš ga je dregnil.

"Klepetulja! Ne kvasi neumnosti!"

"Pshaw —! Ali ne veš, da ali na usta, česar je srce polno?"

Obrnil se je spet k meni.

"Kdo pa ste pravzaprav?"

Njegove besede so me kar vznemile. Res je z Mugworthom mislil Nugget cil. Sam sem opazil, da raste komonika na njegovih brdih. In pravil je, da je Nugget cil — "tudi druge reči."

Zelo skrivnostno je govoril. Ali je morebiti kaj več vedel o Nugget cilu —?

Seveda sem moral ostati pri teh ljudeh. Isto pot smo imeli, težko bi se jim skril.

Pa ni jim bilo treba vedeti, kdo sem. Odgovoril sem torej:

"Kožuhar sem, trapper, pa nastavljam, če nimate nič proti temu."

"O prav nič! In vaše ime?"

Ali pa nam ga morebiti rajši zamolčite?"

"Nikakor ne! Ga lahko vsa komur povem. Jones mi je ime."

Nasmejal se je.

"Jones? Redko ime, izreno redko! Ali si ga bom le zapomnil?"

Ampak povejte, kje pa imate past?

"Komanči so mi jih ukradli. In povrh še vse kože, ki sem jih nabral v dveh mesecih."

"Ej, taka smola!"

"Da res smola! Pa sem vesel, da sem vsaj svojo kožo zdravo odnesel."

"Vam rad verjamem! Komoniki ne prizanašajo nobene belemu človeku, posebno še v današnjih časih."

"Ali niso Kiowe tudi tako nevarni?"

"Seveda so!"

"Pa si vendar upate na njihovo ozemlje?"

"O, z nami je stvar čisto druga. Varni smo pred Kiowami."

"Varni? Ne vem, zakaj bi bili ravno vi varni pred njimi, karji — potujoči trgovci."

"Pedlarji nismo. Pač pa imamo mogočnega zaščitnika, ki vse premore pri Kiowah."

"Kdo bi neki bil tak mogočen zaščitnik?"

"Mr. Santer. Pa saj ga ne poznate. Prijatelj je Tangua, poglavarja Kiow."

Santer!

Lahko si mislite, da me je to ime prešinilo kakor električna iskra! Saj je bil Santer tisti človek, ki je na Nugget cilu umoril Winnetouovega očeta Inču čudno in Winnetouovo sestro Nše.

Tisti, ki ga je Winnetou iskal širom zapada, ki ga je nekajkrat že imeli v pesti, ki pa mu je vsakokrat ušel.

In ta človek je bil blizu —! Kajti sicer bi se tile trije ljudje gotovo ne zanašali na njegovo varstvo. Ali se je meni nudila prilika, da bom končno prijel morilca, ki ga je Winnetou zaman iskal? In masčeval njegove drage —?

Moral sem z njimi! Ni bilo verjetno, da bi bil mišljen kak drug Santer, prijatelj Tangua, je bil na ysem zapadu samo eden. In samo eden je vedel za skrivnost Nugget cila.

Ampak zelo zelo previden sem moral biti! Siloma sem premagoval razburjenje in kazal malomaren, nebrzičen obraz.

"Ali je tisti Santer res tak vpliven človek?" sem vprašal.

"Seveda! Vsaj pri Kiowah."

Toda povejte, ali nečete razjati? Večeri se, taborišče si moramo poiskati. In boljšega taborišča ne najdemo ko tule ob reki! Vode je dovolj in tudi paše za konje. Saj ne nameravate še nočjo dlati?"

"Hm —! Ne poznam vas in sami ste prej rekli, da mora biti človek tudi previden!"

"No, ali imamo res podobo, kot da bi bili taki zločinci?"

"Tisto ne. Toda vprašali ste me za kod in kam in kdo da sem, meni pa še niste povedali, kdo ste."

"Vam bom koj povedal. Westmani smo, pečamo se s tem, pa spet z drugim poslom. Človek si pač služi kruh, kakor more in zna. Moje ime je Mr. Clay in tretji tamle je Mr. Gates, tule poleg mene stoji Summer. Ste zadovoljni?"

"Yes!"

"No, torej pa končno razjahajte! Ali pa pojdite dalje, čisto kakor se vam ljubi!"

"Ako dovolite bom ostal pri vas. Je vedno bolje v teh krajih, če je več ljudi skupaj."

"Well! Pri nas boste dobro shranjeni, vam povem! Ime Santer nas vse ščiti."

Razjahal sem in privezal konja.

"Kak gentleman pa je pravzaprav tisti Santer, da ima, kakor pravite, tako mogočno besedo pri Kiowah?"

"Prav ste povedali! Gentleman je v najpristnejšem pomenu besede! Zelo hvaležni mu bomo morali biti mi trije, ako bo vse tako, kakor nam je obljubil."

"Se že dolgo poznate?"

"Ne. Še ni dolgo, kar smo se seznanili."

"Kje pa ste se srečali?"

"V Fort Arkansasu."

Ampak povejte, mož, ali ga poznate?"

"Ne. Zakaj?"

"Ker se tako podrobno zanimam za njega."

"Ali bi poizvedoval o njem, če bi ga poznal, Mr. Gates."

"Hm —! Je res."

"Pravili ste, da je Santerjevo ime najboljše priporočilo za vas, da torej potujete v njegovem varstvu. Ako se bom pridružil vam, bom tudi jaz takorekoč pod njegovim varstvom. In za svojega zaščitnika se pač smem zanimati, kaj?"

"Yes! Je prav, da se zanimam."

Pa prisedite! Kar čisto udobno! Ali imate kaj za večerjo?"

"Kos mesa."

"Mi imamo nekaj več. Če vam zmanjka, lahko od nas dobite."

Dalje prihodnjič

Ljubezen do groba in čez

(Nadaljevanje)

Še in še je poljubil njeno lice, nato je zadaj za zidom izkopal dve jami; v eno je položil starše, a potem je v naročju odnesel svojo ljubljeno zaročenko, ob stal kraj groba in v neskončni boli je slednjič zasul tudi to jamo. Trdo je potepal gomilo, da bi nihče ne zvedel, kje leži njegov dragoceni zaklad.

Čez štiri leta je bila Srbija do dna uničena. Kdor izmed knezov in velikašev ni pobegnil, marveč je ostal, kdor ni zatajil Kristusa in prestopil v turško vero, tega so pobili ali ga odvedli v sužnost.

Beluš se je navidezno pomohamedanil. Mogoče je zaupal v boljše prihodnost ali je mislil, da bo kot Turek in turški vojak laže dobil priliko, da bo masčeval svojo zaročenko, ki se mu je v sanjah večkrat prikazala.

Tako se je kot turški vojščak vojskoval z imenom Ejub v sul-tanovi armadi. Vselej pa, kadarkoli je sedel ob taboriščem ognju ali v krčmi ali pri rano-celniku ali kramarju, je znal s tovariši tako zasukati pogovor, da so začeli govoriti o zavzetju Brda.

"Bratje," je navadno začel, "to ti je bila imenitna reč, tisto, ko smo tedaj zavzeli Novo Brdo! Sam Alah nam je tedaj prignal ujetnike in ujel sužnje! Deset in več žensk sem poklal v Novem Brdu, moških pa toliko, da še danes ne vem, koliko." Po takih besedah so se navadno še drugi začeli bahati s svojimi junaškimi dejanji in zlasti, če so bili že okajeni, niso našli dovolj besed, kako so tedaj vse poklali, podavili, požgali in izropali.

Nekega večera, bilo je ob Breznici pri Plevlju, pravkar so proslavljali zmago nad ogr-

skim vojvodom Štefanom, so spet sedeli pri šotorih in Beluš je zapazil nekaj neznanih vojakov, ki so se gregli ob ognju. Koj je zasukal pogovor na Novo Brdo in začel govoriti o svojih junaštvih. A komaj je umolknil, se je oglašil neki stari, mrki, molčeči Turčin in dejal:

"O, bratje! Naj me Alah koj vrže v pekel, a ti imaš zares kamnito srce, da si mogel kaj takega početi. Vedi, da je sam Alah žalosten, če mora kako njegovo bitje umreti, zakaj smrt je huda. Zlasti je še huda, če mora umreti kaka mlada lepa deklica, ki ni bila še v radost nobenemu moškemu. Alah nam ni zapovedal, da naj pobijemo ženske nevarnikov, zakaj ženska je brez duše in zato ni kriva, če nima prave vere. Zatorej naj žensk nikar ne pobijamo."

In ko je še modroval o tem in onem, je dodal:

"Tudi jaz sem bil tedaj v Novem Brdu. Tudi jaz sem moril, ropal in kradel, a danes mi je hudo, ker sem tedaj neki nevarnici vzel življenje. Bila je gosposkega stanu, kar sem spoznal po njenih starših, po oblekah, po svileni srcaji, ki jo je imela na sebi, po dragoceni ogrlici in uhanih, ki sem jih jil vzela. Ko je umirala, me je pogledala ko jagnje, ki ga koljejo in tega pogleda in velike lepote, ki jo je Alah obdaruil z njo in njene krasne postave ne bom svoj živ dan pozabil. Večkrat se mi prikaže v sanjah in me očita očee pogleda, da se zbudim ves v vročem znoju. Časih mi je tudi, kakor da bom zato izgubil življenje. Najrajši bi bil v takih mislih zavrgel vojaški stan in bi postal derviš."

Ko je Beluš zaslišal te besede, je zgrabil za pištolo, ustrelil Turčina, se prekrizal in poklical Boga in svetega Jurija

za pričo. Tedaj so planili Turčini kvišku, a Beluša je vzela noč in nihče ga ni več videl.

(B. Kovačević)

Pometačevi

Predmestje. Zamazane ulice. Lesene bajte z razbitimi okni. ŽKjer ni stekla, je s papirjem zakrpano. Nekateri bajte so iz blata sezidane. Tiste so lepše, ker so pobeljene in se samo tam vidi, da so iz blata, kjer so odkrušene. Po ulicah se otroci podijo, kričijo, se potepajo, jokajo, ni se derejo na vse grlo. Tisti otroci so razčepani, suhotni in krmežljavi. Velike oči imajo, preplašeno gledajo.

Pri Pometačevih imajo tudi okna razbita in so s papirjem zalpljena. In kopico otrok imajo. Tinče je petnajst let star. Dolg je in suh. Pa kar naprej rase. Divjak je. Pometačka ga ne more ugnati. Potem je Marinka eno leto mlajša. Potem Pepček, Francek, Ivko, Matevžek; Tejca se pa v zaboji repenči, ker je še čisto majhna in bi rada vedno mami na prsih visela. Pometačka je reva. Premalo mleka ima za Tejco. Kje naj ga dobi, če strada. Še otroci stradajo, pa bi ona ne. Pometačka še dobro za žlico ne prime, skleda je že prazna. Ko jih je pa toliko. Nič ji ne ostane. Tinče je najbolj požrešen, ker rase. Zadnji skledo polije. Nikdar mu ni dosti. Pa kraje. Iz žlice ključ naredi, da odklene omaro in poje, kar dobi. Še jajca popije kot dehor. Pometačka je pa reva. Saj bi ga natepla, pa ji uide Ona ne more teči. Je izmzgana. — Tejca tega ne razume, samo sesala bi. Ampak mati ima prazne prsi. Malo že priteče. Toliko, da se Tejca potolaži za pol ure. Potem prične spet razsajati v zaboji in se dreti, da gre skoz ušesa. Pometačka tudi joka in se jezi nad revščino in nad Tinčetom.

Marinka je zadnjič pri peku zemljo zmaknila, ko je šla kupit štruco in jo je doma skrivaj potisnila materi v predpasnik, da otroci niso videli. Pa je rekla, da ji je zemljo prodajalka podarila. Marinka ve, da je mati lažna. Drugi dan je prodajalka povedala Pometački, da je videla Marinko, kako je zemljo ukradla, da to ni tako huda stvar, da razume kako je. Pometačka je zajokala. Marinko je pretepla.

Drugače je Marinka pridna. Hodi v gimnazijo. V šoli jo zmerjajo s Pometačko.

Noč je. Mesto pokojno spi. Ulice so prazne in tihe. Obcestne luči samot nobrlijo. Tišina. Tam nekje daleč pes zalaja. Nato je zopet tiho. Pometač maha s svojo dolgo metlo od desne na levo, od leve na desno. Tiho. Samo metla enakomerno šumi. Od desne na levo, od leve na desno. Kakor trudna pesem. V neki ulici zabrni avto. Trenotek tiho. Na kolodvoru lokomotiva zapuha, rezež pisk, klopota-nje vlaka se izgubi v noč. Zdaj spet samo metla šumi in pometač se trudno pomika za njo, kakor bi hotel pasti k tlom. Pometač grunta. Sam sebi nekaj pripoveduje:

"Tinče — eden," in zamahne z metlo.

"Marinka — dva," spet zamahne.

"Pepček — tri, Francek — štiri," pri vsakem zamahne.

"Ivko — pet, Matevžek — šest. Matevžek je grbast —

Joj, siromak. — Tejca — sedem," in potisne metlo dalje.

"Žena — osem, jaz — devet."

Dosti je.

"Ti, dobri Bog, veliko družino si mi dal. Prevelika je za pometača," se pritožuje mož. Potem tuhta:

Bajta, kuhinja in soba. Veliko ni. Da je le streha. Razbita okna. Otroci vse pobijejo. Kruha manjka. Stradajo. Zdaj spijo. Ko se bodo zbudili, bodo lačni. Bog ve, če je še kaj v omari za jutraj —? Bada. — "Mama kruha!" — "Jaz sem lačen."

"Kruha!" "Lačen!" — Pri omari stojijo in čakajo. Mati odklene. Šest otroških glav hoče zlesti v omaro. Mati jih odganja. Reže kruh. Tinče dobi velik kos, Marinka malo manjšega, Pepček še manjšega in tako navzdol. Matevžek dobi malo več. Zato ga Tinče sune v grbo, ali pa mu odlomi za velik grizljaj. Marinka klofutne Tinčeta, on njo natepa. Potem je jok. Mati nažene divjaka ven. — To je beda.

Pometač moli:

"Stradanja — reši nas, o Bog! Lakote, reši nas, o Bog! Vsega hudega — reši nas! Sin božji, usmili se nas! Kristus, pomagaj nam! Mati božja, prosila za nas! Mati božja, kaj bo z mojim grbastim otrokom? Mati božja, daj, da Tinče ne bo več kradel! Mati božja, uženi Tinčeta! Mati božja, kaj bo s Tejco? Mati božja, pomagaj moji ženi! Mati božja, meni je tako hudo..."

Pometač zastoka. Po licu mu zdrkne solza. Potem še ena.

"Mati božja, pomagaj vendar!" in joka.

Glas se mu trese. V grlu mu je grenko. Metla pošumeva. Za njo se nagiba truden človek. Solze mu kapajo na gladko cesto. — Že mara tako biti. Kaj se hoče. Življenje je tako. Vsi ljudje ne morejo biti pometači. Ampak pometač mora biti. Drugače bi bile ceste umazane. Zakaj je ravno on pometač? Zakaj ni kdo drugi? — To je pretežko vprašanje. In tako dalje.

"Zdaj morda Tejca plaka — Lačna je," grunta Pometač. "Maruša ne more spat. Otroci vseeno spijo, čeprav Tejca v zaboji razsaja. Maruša mora vstati, da jo vzame k sebi. Matevžek večkrat zakriči v spanju in skoči pokonci."

Pometačevim otrokom sploh ni zibelka tekla, ker je nikdar

imeli niso. Ko je Tinče prišel na svet, je oče prinesel odnekod zaboj od Schichtovega mila in je sina vanj položil. V njem se je valjal na starih cunjah, dokler ni shodil. Tako so vsi Pometačevi otroci preživeli svojo detinsko dobo v tistem zaboji. Drug za drugim so se srečno skobacali iz njega. Francek je imel smolo. Ko je poskušal zlesti iz zaboja, je telebnil na glavo. Zato Francek je jecjal. — Matevžek je grbast. Ko bo velik, bo tudi njegova grba večja in ga bo tlačila k tlom. To je žalostno. Bog ve, zakaj je tako na svetu —. Grbo imeti je nekaj težkega Pometač bi rajši sam nosil grbo. Saj on je že itak pometač in bi mu bilo vseeno. Matevžek se mu smili. Maruši se še bolj smili. Zato mu odreže večji kos kruha. — — — Pod metlo nekaj zažvenkeče. Tako, kakor dinar. Pometaču zastane roka.

"Morda je dinar —," pomisli in išče po tleh.

"Aha, — —. Bog ve, ali je res?"

Pometač drži v roki kovanec in ga obrača. Ne vidi dobro. Ali pa ne verjame. Metlo spusti, da ročaj počti ob tlak. Gre k svetilniku:

"Kovač je! — Mati božja, to je kovač, kovač!"

Z rokavom si obriše hrapava lica. Zdaj ne joka več. Kakor otrok, ki mu daš dinar, da ne joče.

Metla šumi dalje. Na vzhodu se svita. Mož se za hip ustavi, seže v žep in otiplje kovača. Potem zopet pometa.

"Kruha jim kupim!" tuhta. "Črna. Bel je dražji. Črn bolj tekne in ga je več."

(Lojze B.)

IZ DOMOVINE

—Žrtev roparja in bolnišnici. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 68-letno Nežo Juteršnik, ženo posestnika iz Loč št. 98. Starka je postala žrtev napada nepoznanega razbojnika, ki jo je zvečer pričakal pred hišo ter jo s kolom pobil na tla, da bi potem lahko stanovanje izropal. Zadal ji je več udarcev po glavi, vendar je imela napade-na še toliko duhaprisotnosti in moči, da je na ves glas klicala na pomoč, česar se je razbojnik ustrašil ter pobegnil.

—Junak noža. Frank Čuček in njegov tovariš Korošec sta se dobro razpoložena vračala iz Radencev proti domu. Na poti je med obema prišlo do prepira. Čuček je pograbil nož in z njim obdelal Korošca, da je moral v bolnišnico v Soboto, Čuček pa pred sodišče, ki ga je obsodilo na 10 mesecev zapor.

MALI OGLASI

Zahvala

Družina Charles Klocksen se tem potom lepo zahvaljuje sosedom iz 63. ceste za lep venec, ki so ga dali na krsto pokojne Minnie Klocksen.

Družina Klocksen

1113 E. 63rd St.

Odda se

stanovanje 5 sob, kopališče, vse udobnosti, furnez, garaža. Ključ je dobijo v trgovini na 6526 St. Clair Ave.

Tri sobe

se oddajo v najem. Zelo pri-pravne. Poizve se na 5818 Bon-na Ave. (210)

Izredna prilika!

V fari sv. Kristine je napro-daj lepa hiša za eno družino, 6 sob, garaža za dva avtomobila. Cena je samo \$4,750. Odpeta v nedeljo za ogled. Naslov: 22100 Fuller Ave. Mimo hiše vozi avto-bus. Lahko pokličite KENmore 0818. (x)

PIJTE!

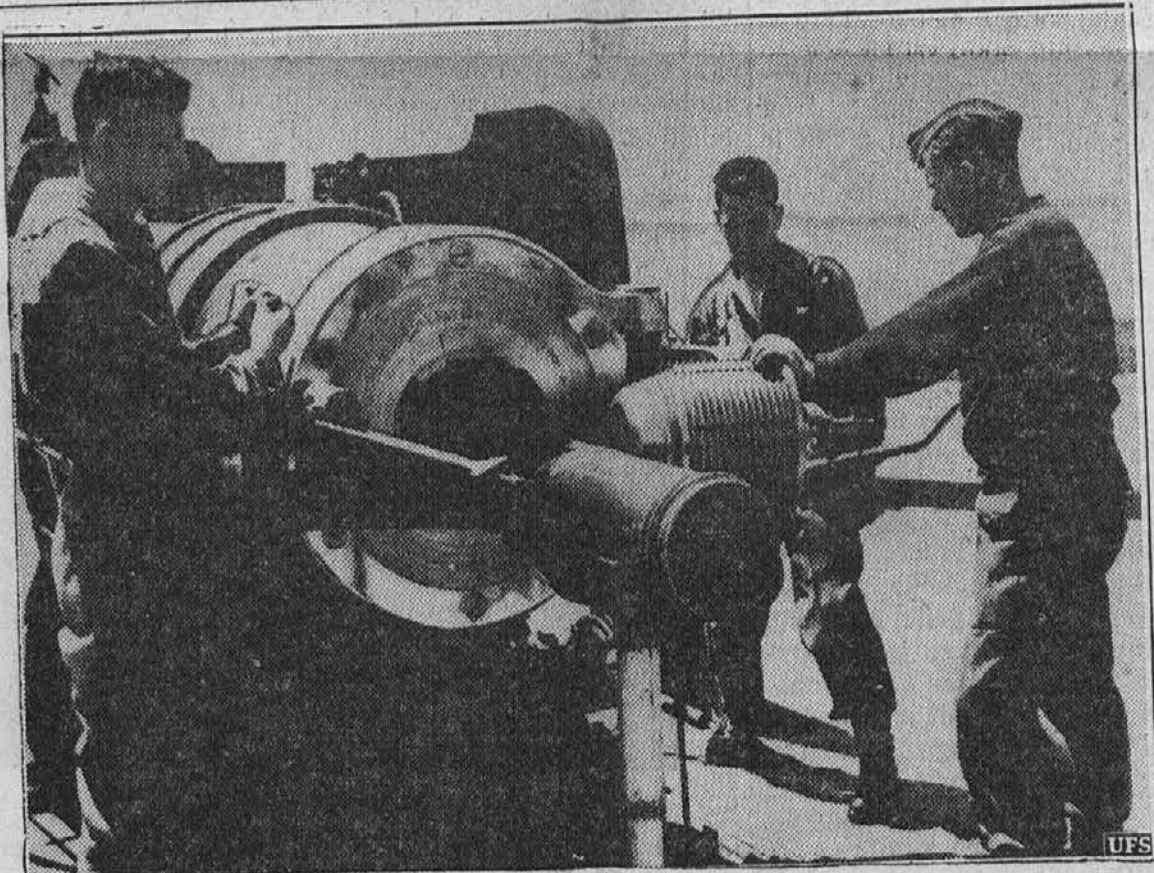
CLOVER DAIRY

"APPROVED DAIRIES MILK"

1003 E. 64th St.

Telefon ENdicott 4223

Pokličite nas in pripeljali vam bomo na dom!

Kanadska obrežna artilerija je vedno v pripravljenosti. Slika nam kaže artileriste na vežbi ob vzhodni kanadski obali. Te kanadske obrambne priprave pa bodo dobile veliko podporo, če bodo Zed. države resnično vzele v našem važna mornariška in zrako-plovna oporišča v Atlantiku, katera lastuje Anglija.

Marshall Field v očetovskem pogovoru z britskimi otroci-begunci, ki so srečno dospeli v New York na parniku Samaria, da so se tako rešili pred smrtonosnimi bombami, s katerimi sovražnik obsiplje njihovo domovino. Mr. Field je predsednik U. S. odbora, ki ima nalogo skrbeti za te male begunce.

VENEC

zmerni ceni. Pri-
si izberite vzorec

Domovina
HENDERSON

Henderson